

ROHU MAGAZINE

Partnership for a better future

Interreg
30 years together

Smart trip

Cooperation

Eco Vision

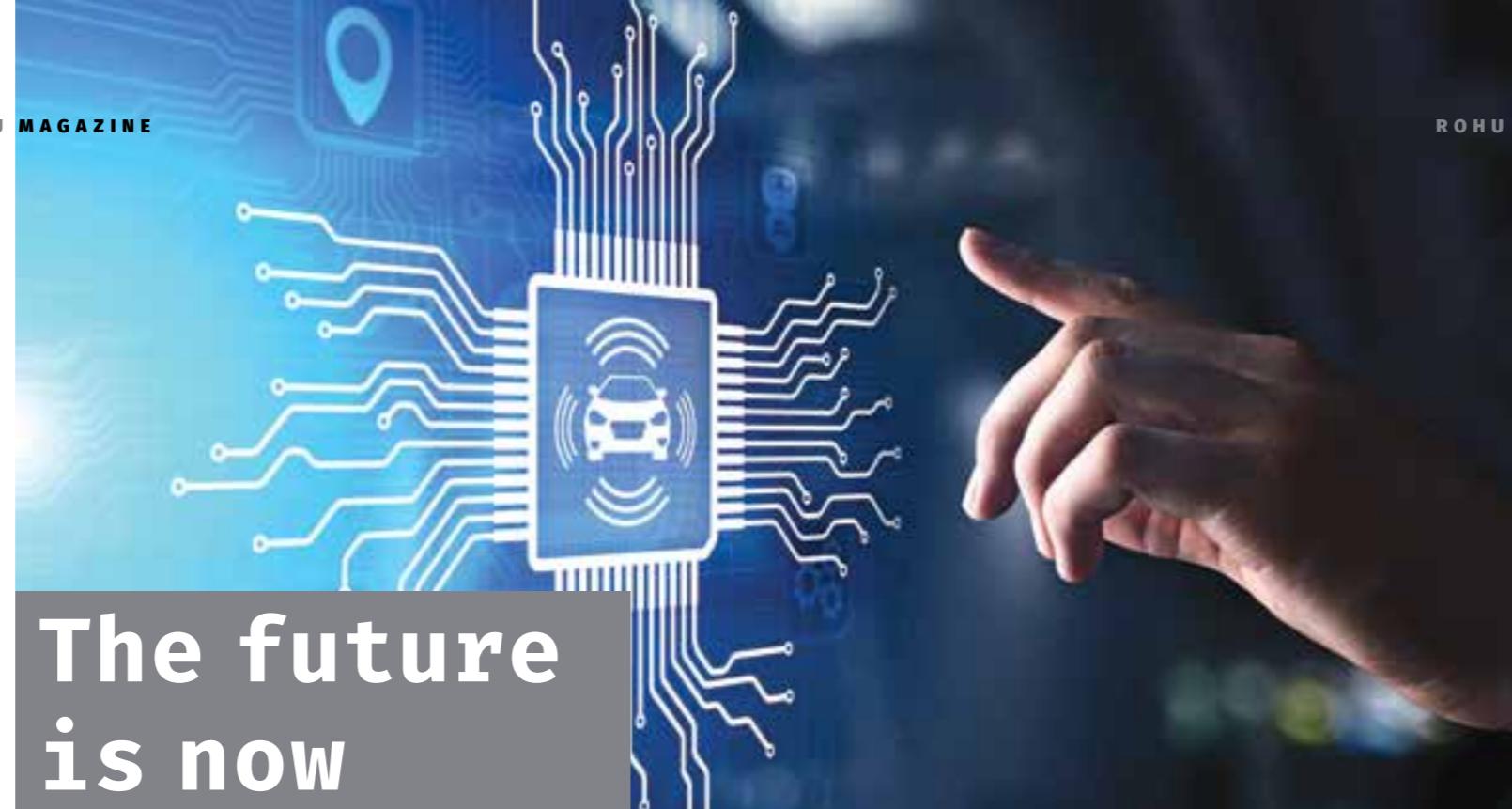
Green Mobility

TRANSBORDER

E-TRANSPORT

WEBIKE

ETS

EDITORIAL

- 2 The future is now

FOCUS

- 4 Environmentally-friendly and smart transportation for eight border counties
 6 Going mobile: the smart way to plan a trip
 9 E-Transport - letting your neighbours know you better
 12 Bonding communities through eco-transport
 15 Eco vision: easy as riding a bike

INTERVIEW

- 18 Ioan-Dimitrie Jura, mayor of Socodor commune and Dr. Mokán István, mayor of Sarkad Town

ACTUAL

- 22 Benefits of Cycling

pe harta lumii. În materie de mobilitate transfrontalieră durabilă, comunitățile de pe granița româno-ungară au creat parteneriate, pentru a oferi locuitorilor un mod de viață mai bun, un aer mai curat și șansa de a se reporta la viitor aşa cum n-o mai făcuseră până acum. Veți vedea cum o pistă de biciclete nu e doar o bandă pe care să dai din pedale, ci un alt mod ingenios de a conecta două comunități.

Viitorul este astăzi! Haideți să nu mai vorbim despre el folosind un timp incorrect! Cu Programul Interreg V-A România-Ungaria ne asigurăm că totul e posibil.

HU Tévedünk, ha azt gondoljuk, hogy a környezetvédelem kérdésétájában kell megoldanunk. A jövő most zajlik, és mindenkinél foglalkoznia kell a témával. A környezetbarát közlekedési eszközök, a korszerű jegykiadó rendszerek és az utazás tervezését segítő intuitív alkalmazások már nem csak egyszerű hóbortnak számítanak, hanem a nagyvárosok lakóinak minden napjaihoz tartoznak. Örvendetes látni azt is, hogy a kisebb vidéki közösségek is egyre gyakrabban fordulnak az okos megoldások felé. Mindenki ma akarja -és képes is- élni a jövőt.

Az olyan kezdeményezéseknek, mint az Interreg V-A România-Magyarország Program, célja a vidéki és a nagyvárosi élet: az analóg rendszerekbe „ragadt” és a teljesen digitalizált közösségek közötti különbségeket csökkenteni. Ennek pedig leghatékonyabb eszköze olyan lehetőségek megteremtése, amelyek teret adnak a közös munkának: hasonló problémák valószínűleg hasonló megoldásokat követelnek. A magyar-román határ két oldalán élő közösségek együttműködése is lehetővé tette a közös gondokra való válaszok és a megoldások megtalálását. A létrejövő partnerségeknek köszönhetően nőtt az itt élők mobilitása, javultak a szomszédos települések közötti kapcsolatok, fejlődött a turizmus és erősödtek a kulturális kapcsolatok is.

A ROHU Magazin mostani számát olvasva látni fogják, hogy igenis létre lehet hozni nagy pont dolgokat még akkor is, ha a térképen csak egy kis folt a térségünk. A határon átnyúló fenntartható mobilitás jó példa arra, hogy a magyar-román határmenti közösségek, a létrejött partnerkapcsolatok által, képesek jobb életkörülményeket, tiszább levegőt és biztosabb jövőképet nyújtani a helyieknek. Egy bicikliút nem pusztán arra való, hogy guruljanak rajta a kerékpárosok, hanem igen találékony módja két közösség összekapcsolásának.

A jövő már zajlik körülöttünk. Ne várjuk azt, hogy egyszer majd elkezdődik. Az Interreg V-A România-Magyarország Program pedig lehetőségek tárházát biztosítja ehhez.

just a track for riding, but also another ingenious way of connecting two communities.

The future is present! Let's not talk about it using the incorrect verb tense! The Interreg V-A Romania-Hungary Programme makes sure that everything is possible.

RO Dacă vorbim despre preocuparea pentru ecologie la viitor, gresim! Viitorul este astăzi, și toată lumea se mobilizează pentru a-l îmbrățișa. Serviciile de transport nepoluante, sistemele moderne de ticketing, aplicațiile intuitive care ne ajută să ne planificăm dinainte călătoria nu mai sunt simple capricii. Sunt un mod de viață pentru locuitorii marilor orașe. Însă e de-a dreptul îmbucurător să vedem că și comunitățile mici, în special din zonele rurale, încep să adopte această abordare smart. Toți vor, și chiar pot, să trăiască viitorul astăzi.

Un program ca Interreg V-A România-Ungaria tocmai asta face: reduce decalajele dintre rural și urban, dintre comunitățile „suspendate” în sistemul lor analogic și cel full digital. Și cel mai bun mod în care poate face asta este să le oferă șansa de a colabora. Probleme similare au, de regulă, soluții asemănătoare. Lucrând împreună, comunitățile de la granița româno-ungară au reușit să găsească răspunsuri și soluții pentru dificultăți comune. Parteneriatele încheiate au dus la creșterea mobilității locuitorilor și, astfel, la îmbunătățirea relațiilor dintre vecini, la dezvoltarea turismului și la intensificarea schimburilor culturale.

În acest număr al ROHU Magazine veți vedea că este posibil să realizezi lucruri mari și dacă ești un mic punct

Environmentally-friendly and smart transportation for eight border counties

EN Border crossing areas are usually crowded, and require specific transportation solutions to address their specific needs. One of such needs is environment protection to safeguard local people from the harmful effects of pollution generated by the heavy traffic.

The most crowded border crossing points in Romania are on the Romanian-Hungary border. Interreg V-A Romania-Hungary Programme Priority Investment 7/c aims at meeting the specific need of environment protection. In particular, it covers the development or improvement of sustainable transportation systems, including low-noise and low-carbon systems. The objective is to increase the percentage of travellers using environmentally-friendly transportation services, i.e. low-carbon

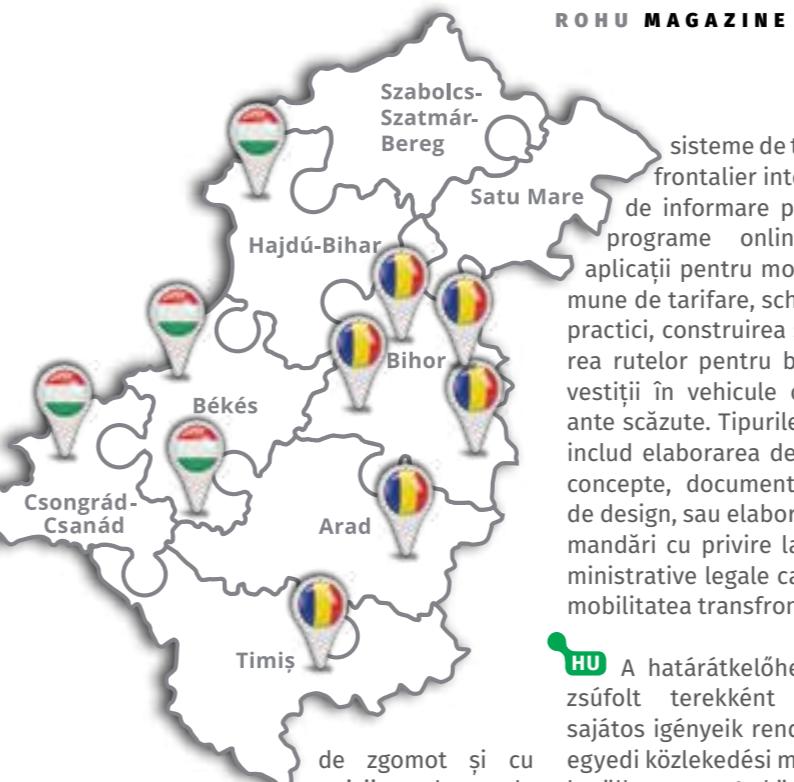
and low noise means for crossing the state border. The ultimate purpose is to improve sustainable cross-border mobility and avoid bottlenecks. The cooperation on the cross-border accessibility is covered by Priority Axis 2, having a total budget of almost 17.3 million euros allocated from the European Regional Development Fund.

Among the eligible actions were the initiatives or the activities intended to develop smart cross-border transportation systems, information systems for passengers, online schedules, e-ticketing, mobile applications, common pricing systems, as well as to exchange best practices, build or upgrade bike paths and to invest in low-emission vehicles. Other types of actions include the development of studies, analyses, concepts, technical and

design documentation, and the development of recommendations related to legal administrative obstacles hampering cross-border mobility.

RO Zonele de graniță sunt, de regulă, atât de aglomerate încât necesită proiecte de transport care să rezolve nevoi specifice. Una dintre acestea este protecția mediului, pentru ca populația locală să nu fie expusă poluării aduse de traficul intens.

Pe linia de frontieră dintre România și Ungaria se află cele mai aglomerate puncte de tranzit din țară, iar Programul Interreg V-A România-Ungaria, prin Prioritatea de Investiții 7/c, răspunde acestei nevoi specifice. Mai exact, se pot dezvolta sau îmbunătăți sisteme de transport ecologice, inclusiv cu un nivel redus

sisteme de transport transfrontalier inteligent, sisteme de informare pentru pasageri, programe online, e-ticketing, aplicații pentru mobil, sisteme comune de tarifare, schimburile bune practici, construirea sau modernizarea rutelor pentru biciclete sau investiții în vehicule cu emisii poluanante scăzute. Tipurile de acțiuni mai includ elaborarea de studii, analize, concepte, documentație tehnică și de design, sau elaborarea unor recomandări cu privire la obstacole administrative legale care îngreunează mobilitatea transfrontalieră.

HU A határátkelőhelyek többségére zsúfolt terekként funcționálnak, sajátos igényeik rendezésére pedig egyedi közlekedési megoldások által kerülhet sor. A környezetvédelem egyike azon kiemelt fontosságú szempontoknak, amelyek külön figyelmet érdemelnek a határ menti térségen, hiszen a cél megvédeni a helyi lakosságot a forgalom okozta szennyeződések től.

Magyarország és România közös határán vannak România leg-forgalmasabb határátkelőhelyei. Az Interreg V-A România-Magyarország Program 7/c beruházási prioritása keretében megvalósuló projektek a környezetvédelemhez kapcsolódó speciális szükséleteket igyekeznek kielégíteni, különös tekintettel a fenntartható, alacsony zajszintű és

Au putut fi finanțate inițiativele sau activitățile pentru dezvoltarea unor

alacsony szén-dioxid kibocsátású közlekedési rendszerek kialakítására és korszerűsítésére. A fő célkitűzés a fenntartható – alacsony zajszintű és szén-dioxid kibocsátású – közlekedést igénybe vevő utasok arányának növelése a határon átnyúló közlekedésben. Az átfogó, végső cél a határon átnyúló fenntartható mobilitás javítása és a szük keresztszetek kiküszöbölése.. Az elérhetőség könnyítése érdekében létrejött együttműködés a 2.prioritási tengely része, amelyhez az Európai Regionális Fejlesztési Alap pedig közel 17,3 millió eurós költségvetést bocsátott rendelkezésre.

Támogathatók voltak azon tevékenységek és kezdeményezések, melyek a határon átnyúló intelligens közlekedési rendszerek, utastájékoztató rendszerek, online menetrendek, elektronikus jegyvásárlás, mobil alkalmazások, közös árazási rendszerek kialakítására irányultak, illetve a tapasztalatcserék megszervezése, a bicikliutak kialakítása és korszerűsítése, és a beruházás alacsony szennyezőanyag-kibocsátású járművekbe. Egyéb, támogatásra jogosult tevékenység volt még a tanulmányok, elemzések, műszaki és látványterek megvalósítása, illetve a határon átnyúló mobilitást akadályozó jogi és adminisztratív intézkedések módosítására vonatkozó ajánlások kidolgozása.

Introducing: financed projects

Investment priority 7/c – 2nd & 3rd Open Call

Investment priority 7/c

Developing and improving environmental-friendly (including low noise) and low-carbon transport systems, including inland waterways and maritime transport, ports, multimodal links and airport infrastructure, in order to promote sustainable regional and local mobility

Belonging to Priority Axis 2 – Improve sustainable cross-border mobility and remove bottlenecks (Cooperating on cross-border accessibility)

Basic statistics

10

4

€

Partner institutions cooperating

Contracted projects

Total value of 5.45 milion ERDF

Number of cross-border public transport services developed/ improved - 16

Total length of newly built bicycle road 19.72 km

Going mobile: the smart way to plan a trip

EN Experts of the public transport companies in Oradea and Debrecen want to speak the same language when it comes to the services they provide to their communities.

The two companies, together with the Transregio Intercommunity Development Association in Oradea, have developed a project aimed at improving the quality of the public transport services in the two cities by using the same approach. How can it be realized? Besides equipping their bus fleets with Euro 6 and hybrid vehicles, the two transport companies consider implementing a new passenger information system, establishing smart bus stops, developing electronic ticket validation systems and enhancing the automated vehicle location system.

The project benefits from funds amounting to 2.49 million euros (ERDF) under the Interreg V-A Romania-Hungary Programme. The Public Transport Company in Oradea has already procured six Euro 6 buses from the funds. The Debrecen Transport Company will acquire four Euro 6 vehicles (two buses and two midibuses) and upgrade three public transport stops.

"The design of smart bus stops means the installation of electronic devices that will provide information on travel schedule, and list real vehicle arrival times and service usage conditions. This device will enable trip planning from a certain stop to any point of the network. These smart bus

stations will provide the possibility to buy an electronic voucher. Due to the development of the validation system, all the vouchers/tickets used in the public transport in Debrecen will be available via the e-ticketing system, making the payment of the travel fare easier for the passengers", said Annamária Nagy, Head of the Communication and Marketing Department of Debrecen Transport Company.

Moreover, the biggest strength of the TRANSBORDER project is the possibility for the passengers to schedule their trips in the two cities. Transregio Intercommunity Development Association has prepared a trip planner mobile application. This application will enable improved trip planning functions on the public transport networks operated by the companies in Oradea and Debrecen.

"The trip planner will be available in Romanian, Hungarian and English on Android and iOS platforms", reveals Ciprian Barna, project manager.

The three partners demonstrate through this project that a common approach to ensuring sustainable urban mobility is essential for successful projects.

The implementation of all the actions proposed will certainly trigger the improvement of the transport services

The implementation of all the actions proposed will most certainly trigger the improvement of the transport services and provide passengers with increased travel comfort as well as contribute to the safety and predictability of the public transport system and will shorten waiting and travel times.

RO Specialiștii companiilor de transport public din Oradea și Debrecen vor să vorbească aceeași limbă când vine vorba de serviciul pe care îl furnizează comunităților lor.

Cele două companii, împreună cu Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Transregio din Oradea, au pus bazele unui proiect care urmărește îmbunătățirea calității serviciului de transport public în cele două orașe, apelând la o abordare comună. Și cum vor, mai precis, să facă asta? Pe lângă dotarea parcului auto cu vehicule Euro 6 și hibrid, cele două servicii de transport au în vedere implementarea unui nou sistem de informare a călătorilor, înființarea de stații inteligente, dezvoltarea sistemului de validare a biletelor electronice și modernizarea sistemului automatizat de localizare a vehiculelor.

Proiectul beneficiază de o finanțare de 2,49 de milioane de euro (FEDR), prin Programul Interreg V-A România-Ungaria. Din acești bani, Compania de Transport Public Oradea a cumpărat deja 6 autobuze Euro 6. Compania de Transport Debrecen va achiziționa patru vehicule de tip Euro 6 (două autobuze, două midibuze) și va moderniza trei stații de transport public.

"Pe parcursul proiectării stațiilor inteligente, vom instala dispozitive electronice care vor oferi pasagerilor informații despre orarul curselor, timpul real de sosire a vehiculelor și condițiile de utilizare a serviciului. Cu ajutorul acestui dispozitiv, se va putea planifica călătoria de la o stație anume la orice punct al rețelei. În aceste stații inteligente va fi posibil să se achiziționeze un voucher electronic. Datorită dezvoltării sistemului de validare, toate voucherele și biletele utilizate în transportul public din Debrecen vor fi disponibile prin intermediul sistemului de bilete electronice.

Acesta va face ca plata de către pasageri a tarifului de călătorie să fie mai ușor de realizat", ne-a spus șeful Departamentului de comunicare și marketing din cadrul Companiei de Transport Debrecen, Nagy Annamária.

Însă marele atu al proiectului TRANSBORDER este că oferă pasagerilor libertatea de a-și planifica fiecare călătorie efectuată între cele două localități. Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Transregio pregătește o aplicație mobilă, sub forma unui planificator transfrontalier de călătorii, a cărei

utilizare va permite o mai bună planificare a deplasărilor la nivelul rețelelor de transport public operate de companiile din Oradea și Debrecen. „Planificatorul de călătorii va fi disponibil în limbi română, ungără și engleză, putând fi descărcat de pe platformele Android și iOS", dezvăluie Ciprian Barna, manager de proiect.

Cei trei parteneri demonstrează, prin acest proiect, că o abordare comună în ceea ce privește asigurarea unei mobilități urbane durabile este esențială pentru realizarea unor proiecte de succes.

Implementarea tuturor acțiunilor propuse va duce, mai mult ca sigur, la îmbunătățirea serviciilor de transport, la creșterea gradului de confort; de asemenea, va contribui la siguranță și predictibilitate în sistemul de transport public, dar și la eficientizarea timpilor de deplasare pentru cetățeni.

HU A nagyváradi és debreceni közlekedési vállalatok szakemberei ugyanazon a nyelven akarnak beszélni, amikor a közösségeknek kínált szolgáltatásokról van szó.

A két városi közlekedési vállalat a nagyváradi székhelyű Transregio Közösségi Közlekedésfejlesztési Egyesülettel karoltve közös projektet indított a városi közlekedési szolgáltatás színvonalának javítására, és úgy döntötték, hogy együtt keresnek megoldásokat. De mégis, hogyan lesz ez lehetséges? A flotta Euro 6-os és hibrid járművekkel való bővítésén túl a két vállalat új utastájékoztatási rendszert vezetne be, okos megállókat építene ki, az elektromos jegyek érvényesítését szolgáló rendszert fejleszteni, és korszerűsíténi a járművek automatikus helymeghatározási rendszerét.

A projekt 2,49 millió euró (ERFA) támogatásban részesül az Interreg V-A România-Magyarország Programban. Ebből az összegből a nagyváradi közlekedési társaság már 6 darab Euro 6-os autóbust szerzett be. A Debreceni Közlekedési Vállalat vásárolni fog négy darab Euro 6-os járművet (két autóbuszt és két midibuszt), és három megálló korszerűsítését is megvalósítja.

„Az okos megállók tervezésekor elektronikus eszközököt telepítünk, amelyeken látható lesz a menetrend, a járművek megállóba érkezésének valós ideje és az utazási feltételek kivonata. A kijelző segítségével tervezhető lesz az utazás az adott megállóból a hálózat bármely pontjára. Az okos megállók segítségével megválthatók lesznek az utazáshoz szükséges elektronikus jegyek. A debreceni tömegközlekedési hálózat járatain a jegyek érvényesítési rendszere is korszerűbbé válik, az utazásra jogosító igazolványok, jegyek és más okmányok az elektronikus jegykibocsátó rendszeren keresztül elérhetővé válnak a tervez szerint. Így az utasok kényelmesebben kifizethetik az utazás díját” – mondta Nagy Annamária, a Debreceni Közlekedési Vállalat

Kommunikációs és Marketing vezetője.

A TRANSBORDER projekt legnagyobb hozadéka az lesz, hogy a két megyei jogú városban kényelmesen meg lehet tervezni az utazásokat. A Transregio Közösségi Közlekedésfejlesztési Egyesület utazástervező applikációt fejleszt, amelynek segítségével jobban meg lehet majd tervezni a nagyváradi és debreceni közlekedési vállalatok által üzemeltetett járatokon az utazásokat. „Az utazástervező magyar, román és angol nyelven működik Androidon és iOS-en” – árulta el Ciprian Barna, projektmenedzser.

A három partner ezen projekten keresztül demonstrálja, hogy az egységes megközelítés a fenntartható városi mobilitás biztosításához elengedhetetlen egy sikeres projektben.

A projekt tevékenységeinek megvalósítása minden bizonnal a szolgáltatás színvonalának növelését és a kényelem fokozását eredményezi, de az is nagyon fontos, hogy az utasok biztonságosabban és jobban megtervezhető módon utazhatnak majd, és hatékonyabban, időt megtakarítva tudják kihasználni a vállalat nyújtotta szolgáltatásokat.

ROHU 390

ERDF Contribution (EUR)

2,491,010.00

Lead beneficiary

Oradea Local Public Transport Company (Romania)

Project partners

Debrecen Transport Company (Hungary)

Transregio Intercommunity Development Association (Romania)

E-Transport - letting your neighbours know you better

EN The cities of Jimbolia (Timiș county) and Mórahalm (Csongrád-Csanád county) prove what fruitful collaboration means. The genuine partnership between the two neighbours started in 2016 when the local authorities signed the twinning agreement of the two communities. The idea to leverage the potential of these areas, in particular through common projects, has become obvious ever since. The cooperation has further developed to attract the funding necessary to finance several needs of the two communities, including the improvement of mobility.

The municipality of Jimbolia and Móra-Tourist Information

and Services Non-Profit Limited Liability Company have accessed funds amounting to 662,758 euros (ERDF) for E-Transport, a project funded under the Interreg V-A Romania-Hungary Programme aimed at implementing a green cross-border public transportation system. It is the first approach of this kind for the two partners promoting an eco-friendly interurban travelling alternative for the inhabitants.

“The pilot project is intended to provide a sustainable alternative to the existent local transport and to bring new carbon emission reduction methods. Moreover, it

tries to raise the communities' awareness concerning sustainable transportation systems”, says Vasile Pop, project manager. The Municipality of Jimbolia aims at procuring two electric microbuses, building a charging station, and developing a Wi-Fi network on the premises of the charging point.

The two microbuses

will be used for the classical local transport in Jimbolia, unlike Mórahalm, where the authorities have a different approach to public transportation, meaning that the electric bus procured will also be used by the tourists visiting the town. The inhabitants, as well as the visitors, will have the possibility to reach the destination they want while seeing the most important tourist attractions in the city. "In my opinion, this project will have a constructive effect, as it puts together communities with similar history and culture, but which have rarely had the chance to meet. According to our experience, working together leads to good results, because we can help each other when necessary", says the manager of Móra-Tourist Nonprofit Llc., Mariann Stampf.

The electric microbus transport services are free of charge during the five years of project sustainability period. The plans of the two partners also include the promotion of this type of travelling between the two towns via a door-to-door campaign and the organisation of 12 cultural and touristic events. Because of the COVID-19 pandemic, this project component has been postponed until the epidemiological situation will allow to resume it.

"The cooperation with the Hungarian side is good and long-lasting. We also cooperate in the cultural and sports field, not only the administrative field. Besides the main objectives, the project aims at strengthening the relationships between the two cities and to promote the regional cultural values", says Vasile Pop.

Once implemented, the project will strengthen relations between the two localities and will help promote a viable alternative to the existing local transportation system.

RO Orașele Jimbolia (județul Timiș) și Mórahalm (județul Csongrád-Csanád) dovedesc ce înseamnă o colaborare fructuoasă. Un parteneriat veritabil între cei doi vecini de pe graniță a început în 2016, când autoritățile locale au semnat actul de înfrângere a celor două comunități. De atunci, a devenit evidentă preocuparea pentru valorificarea potențialului acestor zone, în special prin derularea unor proiecte comune. Cooperarea a mers și mai departe, prin atragerea de fonduri nerambursabile necesare finanțării unei alte nevoi a celor două comunități: dezvoltarea mobilității.

Astfel, municipalitatea din Jimbolia și Societatea Nonprofit de Informare și Servicii Móra-Tourist au accesat o finanțare de 662.758 de euro (FEDR) pentru E-Transport, un proiect finanțat prin Programul Interreg V-A România-Ungaria, care vizează implementarea unui sistem public de transport transfrontalier ecologic. Este prima abordare de acest fel a celor doi parteneri, care promovează în rândul locuitorilor o alternativă ecologică de deplasare între localități.

„Proiectul pilot intenționează să ofere o alternativă viabilă pentru transportul local existent și să introducă noi modalități de reducere a emisiilor de carbon. De asemenea, încearcă să sensibilizeze comunitatea în privința sistemelor de transport nepoluante”, spune Vasile Pop, manager de proiect. Municipalitatea din Jimbolia urmărește achiziționarea a două microbuze electrice, construirea unei stații de încărcare și realizarea unei rețele WiFi în cadrul stației de încărcare. Cele două microbuze vor fi folosite pentru transportul local clasic, spre deosebire de Mórahalm, unde autoritatele au o altă abordare pentru transportul în comun, respectiv microbuzul electric achiziționat este

folosit și de turiștii care vizitează localitatea. Atât localnicii, cât și vizitatorii, vor avea posibilitatea de a ajunge în locurile dorite, dar și de a vedea cele mai importante obiective turistice ale orașului. „În opinia mea, acest proiect va avea un efect constructiv, deoarece reuneste comunități, care, deși au în comun aceeași istorie și cultură, au avut rareori ocazia de a se întâlni. În experiența noastră, munca în comun dă rezultate bune, pentru că ne putem ajuta reciproc atunci când este nevoie”, spune managerul Móra-Tourist, Stampf Mariann.

Serviciile de transport cu microbuze electrice sunt gratuite în cei 5 ani de sustenabilitate a proiectului. Planurile celor doi parteneri vizează și promovarea acestui tip de deplasare între cele două localități, prin intermediul unei campanii door-to-door și prin organizarea a 12 evenimente culturale și turistice. Din cauza pandemiei de COVID-19, această componentă a proiectului a fost amânată până când situația epidemiologică va permite reluarea ei.

„Colaborarea cu partea ungă este bună și se întinde pe o perioadă lungă. Colaborăm și în domeniul cultural-sportiv, nu doar în cel administrativ. Dincolo de obiectivele principale, proiectul își propune să consolideze relațiile dintre cele două localități și să promoveze

ROHU 422	
ERDF Contribution (EUR)	662,758.51
Lead beneficiary	Municipality of Jimbolia (Romania)
Project partner	MÓRA-TOURIST Information and Services Non-Profit Limited Liability Company (Hungary)

valorile culturale ale regiunii”, mai spune Vasile Pop.

Odată implementat, proiectul va consolida relațiile dintre cele două localități și va contribui la promovarea unei alternative viabile la sistemul de transport local existent.

HU Jimbolia (Zsombolya, Temes megye, România) és Mórahalm (Csongrád-Csanád megye, Magyarország) megmutatták, hogyan lehet egy gyümölcső együttműködést létrehozni. A két határ menti település közötti elkötelezettségi partnerség 2016-ban jött létre, amikor az önkormányzatok aláírták a testvérvárosi kapcsolatok kialakításáról szóló megállapodást. Az elmúlt években egyre nagyobb hangsúlyt kapott a térség lehetőségeinek fejlesztése, különösen közös projektek megvalósítása révén. Az együttműködés kiszélesedését mutatja az is, hogy a két város sikeresen pályázott vissza nem térítendő támogatásért az egyik fontos igény kielégítésére: a mobilitás fejlesztésére.

Jimbolia önkormányzata és a Móra-Tourist Információs és Szolgáltató Nonprofit Kft. a határon átnyúló zöld közlekedés fejlesztésére szánt ERFA forrásból 662.758 euró összegű támogatást kapott az Interreg V-A Románia -Magyarország Programon belül megvalósítandó E-Transport projektjükhez. A támogatásból határon átnyúló, környezetbarát tömegközlekedési rendszert valósítanak meg. Ez az első ilyen jellegű fejlesztés a két projekt partner számára, akik arra törekednek, hogy környezetbarát helyközi közlekedési lehetőségeket kínáljanak a térség lakóinak.

„A kísérleti projekt célja a meglévő mellett egy fenntartható alternativ helyi közlekedési lehetőség biztosítása, és a széndioxid-kibocsátást csökkentő új módszerek bevezetése. További törekvés a közösségek figyelmének felhívása a környezetet nem szennyező közlekedési rendszerekre” – mondja Vasile Pop, projektmenedzser. A projekt ütemtervének megfelelően a román fél két elektromos buszt vásárol, töltőállomást épít és a töltőállomás környékén WiFi-hálózatot fog biztosítani. Román oldalon a két buszt a zsombolyai helyi tömegközlekedésben fogják használni, ezzel szemben magyar oldalon a mórahalmi önkormányzat elképzelése az, hogy az elektromos buszt a településre látogató turisták is igénybe vehessék. Így a helyieknek és a turistáknak is lehetőségük nyílik eljutni a kívánt célpontba, még utazásuk során a város legfontosabb nevezetességeit is megtekinthetik. „Véleményem szerint építő jellegű lesz a projekt hatása, mivel összehoz olyan közösségeket, akik a közös történelmi- és kulturális gyökerek ellenére keveset találkoztak. Az eddigi tapasztalatok alapján a közös munka jól működik, hiszen egyaránt tudunk a másik segítségére lenni szükség esetén.” – emeli ki a Móra-Tourist Információs és Szolgáltató

Nonprofit Kft vezetője, Stampf Mariann.

Az elektromos kisbuszokat a projekt fenntartási időszakának öt évében ingyenesen vehetik igénybe az utazók. A tervezett körforgalmi helyközi forgalomban való használatának népszerűsítése egy háztól-házig kampány és 12 kulturális és idegenforgalmi esemény során. A koronavírus járvány miatt azonban a projektnek ezt a részét el kellett halasztani a járványügyi helyzet rendeződése utánra.

„A magyar féllel való együttműködés jó, és hosszú időszakra nyúlik vissza. Kulturális és sportesemények terén is együttműködünk az adminisztratív kérdések mellett. A projekt fő célkitűzésein túl nagyon fontos, hogy szorosabban fűzzük a kapcsolatot településeink között, és népszerűsítük térségünk kulturális értékeit” – fűzi hozzá Vasile Pop.

A projekt megvalósításával nem csak a közösségek közötti kapcsolatok erősödnek, hanem reményeink szerint egy fenntarható alternatívával létrejön a fennálló helyi közlekedési rendszer mellett.

Bonding communities through eco-transport

EN When two-wheeled transport will no longer be considered a fashion, but a 21st -century necessity, we will have all understood the reality of the times we are living. Two small rural communities have learnt the lesson better than communities in big cities and have laid the foundations of cooperation aimed at increasing their inhabitants' mobility. It is about the communes of Socodor (Arad county) and Kétegyháza (Békés county). They have obtained funds under the Interreg V-A Romania-Hungary Programme to create a new connection between the two communes, using environmentally-friendly transportation.

Two bike paths, stretching over almost 11 km, are built in the two communes to bring the local border communities closer to each other; the bike paths will improve connection and good neighbourly relations among local people. Moreover, due to this new infrastructure, two cycling contests will be organized every year, one in each of the communes.

"The project idea emerged from the need of the citizens in the two communes to use green transportation systems. Further to project implementation, the inhabitants in both communes will

use bike eco-transport much more often than before", acknowledges Ioan-Dimitrie Jura, mayor of Socodor. The commune of Socodor is the lead beneficiary of the ETS project, which has benefited from ERDF funds amounting to nearly 1.26 million euros.

An increase in the works execution costs on the Hungarian side has led to a redistribution of the tasks between the two partners. "The bike path plans have been approved, but because of the increase in building materials' prices, the initial concept had to be changed. The project implementation indicators had to be changed, too. Consequently, Socodor has taken over from Kétegyháza the execution of 1,767 m of the bike path. It allowed for the keeping of the overall technical outputs of the project. According to the approved schedule, we launched the public procurement procedure", confirms dr. Rákócziné Tripon Emese, mayor of Kétegyháza.

The 6.3 km bike path on the Romanian side was completed in September 2020. The execution deadline for the remaining works has been extended until April 2021. The same project includes the procurement of 60 bicycles to be used by the inhabitants of the two communes, as needed, as well as by visitors.

Moreover, the 6 bus stops linking Kétegyháza to Socodor will be

The project idea emerged from the need of the citizens in the two communes to use green transportation systems

equipped with bike racks and video surveillance cameras.

The completion of this project with strong cross-border impact will fully contribute to improving the life quality of citizens in the two partner communes.

RO Când transportul pe două roți nu va mai fi considerat o modă, ci o necesitate de secol XXI, atunci vom fi înțeles cu toții realitatea vremurilor pe care le trăim. Două mici comunități din mediul rural au învățat lecția mai bine decât cele din marile orașe și au pus bazele unei colaborări în vederea sporirii mobilității locuitorilor lor. Vorbim despre comunele Socodor (județul Arad) și Kétegyháza (județul Békés), care au obținut finanțare prin programul Interreg V-A România-Ungaria în vederea realizării unei noi punți de legătură între localități, prin intermediul transportului ecologic.

Două piste de biciclete având în total aproape 11 km lungime, realizate în cele două comune, vor aduce comunitățile locale de pe graniță mai aproape, sporind conectivitatea și relațiile de bună vecinătate dintre locnici. Mai mult, grație acestei amenajări, două competiții cicliste, câte una în fiecare localitate, vor fi organizate în fiecare an.

„Ideeia de proiect s-a născut din nevoie cetățenilor celor două localități de a folosi un sistem ecologic de transport. În urma implementării proiectului, locuitorii din ambele localități vor utiliza transportul ecologic cu bicicleta, folosind acest mijloc de deplasare cu mult mai mult ca înainte”, confirmă Ioan-Dimitrie Jura, primarul comunei Socodor. Localitatea este beneficiar principal al proiectului ETS finanțat cu aproape 1,26 milioane de euro, fonduri FEDR.

Majorarea costurilor de execuție a lucrărilor pe partea ungără a determinat redistribuirea sarcinilor între cei doi parteneri. „S-a aprobat planul pistei de biciclete. Din cauza creșterii prețurilor materialelor de construcții, ideile inițiale au fost modificate. A devenit necesară refacerea proiectului la nivelul indicatorilor de realizare, iar ca urmare acestui fapt comuna Socodor a preluat de la comuna Kétegyháza construirea a 1.767 m din pista de biciclete. Astfel, rezultatele tehnice la nivel de proiect nu au suferit schimbări. În baza calendarului aprobat, am lansat procedura de achiziții publice”, ne spune primarul comunei Kétegyháza, dr. Rákócziné Tripon Emese.

Cei 6,3 km de pistă de biciclete care revineau comunei Socodor au fost finalizați în luna septembrie a anului 2020. Pentru restul lucrării, termenul de execuție s-a prelungit până în aprilie 2021. În același proiect a fost cuprinsă achiziția a 60 de biciclete, care urmează să fie folosite de toți locuitorii celor două comune, la nevoie, dar și de vizitatori.

Mai mult, cele 6 stații de autobuz care leagă Kétegyháza de Socodor vor fi dotate cu suporturi pentru biciclete și camere video de supraveghere.

Finalizarea proiectului, care are un puternic impact transfrontalier, va contribui din plin la creșterea calității vieții tuturor cetățenilor din cele două localități partenere.

HU Ha majd a kerékpáros közlekedésre nem úgy tekintünk, mint divatos hóbortra, hanem mint a XXI. század elengedhetetlen közlekedési eszközére, akkor értettük meg igazán korunk lényegét. Úgy tűnik, két kis közösségek a nagyvárosiaknál hamarabb felismerte, hogy mi a teendő, amikor elhatározta, hogy javítanak a mobilitási lehetőségeken. A két település Socodor (Székudvar, Arad megye, România) és Kétegyháza (Békés megye). Az Interreg V-A România-Magyarország programban kaptak támogatást a két közösséget összekötő környezetbarát közlekedési infrastruktúra kiépítésére.

Két kerékpárútról van szó. Az út hossza 11 km és a két község között épül azért, hogy közelebb hozza a helyeket, tovább fejlessze a kapcsolatokat, és hozzájáruljon a járszomszédi viszony elmélyítéséhez. Az új intézkedéseknek köszönhetően

évente két kerékpárversenyt is szerveznek majd, egyet-egyet mindenkit településen.

„A projekt ötlete abból a felismerésből ered, hogy a két település lakosságának szüksége van egy életképes, környezetbarát közlekedési rendszerre. A projekt megvalósulásával mindenki település lakosai gyakrabban és nagyobb számban fognak majd kerékpárral közlekedni” – mondta Ioan-Dimitrie Jura, Socodor polgármestere. A település önkormányzata a projekt vezető kedvezményezettje.

A projekt költségvetésének nagy részét az Európai Regionális Fejlesztési Alap 1,26 millió eurós támogatása fedezti. A megvalósítási költségek növekedése miatt a partnerek útraosztották a feladatokat. „A kerékpárút tervét jóváhagyták. Az építőanyagok drágulása miatt módosítani kellett az eredeti ötletet. Módosítani kellett a projektet a megvalósítási mutatók szintjén is. Következésképpen Székudvar község átvállalt Kétegyháza községtől egy 1.767 m hosszú útszakaszt a kerékpárút építéséből.

The same project includes the procurement of 60 bicycles to be used by the inhabitants of the two communes

A műszaki követelmények nem módosultak a projekt szintjén. Az elfogadott ütemtervel összhangban ebben az időszakban bonyolítjuk le a közbeszerzési eljárást”, ismerteti a jelenlegi helyzetet dr. Rákócziné Tripón Emese, Kétegyháza polgármestere.

A román fél 2020 szeptemberében készült el 6,3 km kerékpárút építésével, a teljes út rá eső szakaszával. A további munkálatok határidejét meghosszabbították 2021 áprilisáig. A projektben vásárolnak 60 kerékpárt is, amelyeket majd a két község lakosai fognak használni, de szükség esetén turisták is igénybe vehetik.

Ugyanakkor, a Kétegyháza és Székudvar autóbuszjárat 6 megállóját videókamerákkal és kerékpártámasszal látják el.

A nagy hatású, határon átnyúló projekt megvalósítása hozzájárul a két partner település fejlődéséhez, a lakosság életminőségének javításához.

ROHU 128

ERDF Contribution (EUR)

1,258,963.90

Lead beneficiary

Socodor Commune
(Romania)

Project partner

Kétegyháza Administration
(Hungary)

Eco vision: easy as riding a bike

EN If you ever visit Sarkad, the cosy little town at the border with Romania, you will really find it huge. The town covers a little more than 125.5 km² and is home to approximately 10,500 inhabitants. Equally high are the aspirations of the local administration, which has foreseen an important future for eco-transport. Despite its small number of inhabitants, Sarkad already provides more than 26 km of bike paths, a performance that has not been achieved yet by big cities on both sides of the Romanian-Hungarian border.

To obtain funding through the Interreg V-A Romania-Hungary cross-border cooperation Programme, the project leader Sarkad Town co-opted

Salonta Town and the administration of Mădăras commune, both from Bihor County.

The local inhabitants are looking forward to the investment. Cycling is a significant tradition in Sarkad. The percentage of bikers in the local traffic is extremely high, as the bicycle is one of the most used transport means. The town has built 26 km of bike routes along the most engaged local and connexion roads. The extension of the current network of bike trails will trigger extended possibilities for professional and amateur cycling in the town. Moreover, it will enable safe border crossing to Mădăras, via Salonta”, explained the mayor of Sarkad Town, dr. Mokán István.

The WeBike project, benefitting from funds amounting to ca. 1.04 million euros (ERDF), implies the extension by 8.78 km of the existing bike routes between Salonta and Békéscsaba. The new cycling route is a priority for Salonta, considering the tendency of the population to choose alternative transport.

“Salonta inhabitants are used to travelling by bike. As road traffic increased, with the traffic on national road DN79 crossing the town, cycling has become more and more dangerous. The inhabitants thus greet all the initiatives ensuring safe conditions for two-wheeled travelling”, tells us Horváth János, deputy mayor of Salonta town.

In September, the local administrations in Salonta and Mădăras gave the notice for the commencement of the investment works for the new bike paths, which will be completed in the first half of next year. In spite of issues occurred due to an excess in building works and to an increase in execution costs, the three partners have done their best to synchronize their activities in order to be able to implement the project in due time.

"Sarkad has been our twin town ever since 1992, and we enjoy fruitful cooperation, including in terms of cross-border project implementation. We have learnt several useful lessons in this area, and we have solid grounds for efficient cooperation", adds Deputy Mayor Horváth János.

Successful cooperation between three local administrations with tradition in conducting European projects will lead to increased safety for the people travelling by bike between Mădăras, Salonta and Sarkad and further on to Békéscsaba.

RO Dacă veți vizita vreodată Sarkad, orașelul cochet de la granița cu România, vi se va părea de-a dreptul uriaș. Localitatea, care ocupă puțin peste 125,5 kmp, este casă pentru circa 10.500 de locuitori. La fel de mari sunt și aspirațiile administrației locale, care a prevăzut un viitor important transportului ecologic. În pofida numărului mic de locuitori, Sarkad oferă deja peste 26 km de piste de biciclete, o performanță încă neatinsă nici chiar de orașe mari de pe ambele laturi ale graniței româno-ungare.

Pentru obținerea finanțării prin intermediul Programului de cooperare transfrontalieră Interreg V-A România-Ungaria, orașul Sarkad, lider de proiect, a cooptat orașul Salonta și administrația comunei Mădăras, ambele din județul Bihor.

„Localnicii așteaptă cu entuziasm investiția. În orașul Sarkad există o tradiție semnificativă a ciclismului. În transportul local, ponderea biciclistilor în trafic este foarte mare, bicicleta fiind unul dintre cele mai utilizate moduri de transport. În localitate a fost construit un traseu de biciclete de 26 km, de-a lungul celor mai aglomerate drumuri de legătură și locale. Odată cu extinderea rețelei actuale de piste de biciclete, se vor extinde și posibilitățile pentru ciclism profesional și de agrement din cadrul localității și, în același timp, se va putea traversa granița în siguranță către Mădăras, trecând prin Salonta”, ne-a explicat primarul orașului Sarkad, dr. Mokán István.

Proiectul WeBike, finanțat cu 1,04 milioane de euro (FEDR), presupune extinderea cu 8,78 km a traseelor de biciclete existente între Salonta și Békéscsaba.

„Orașul Sarkad este oraș înfrățit încă din anul 1992, și ne bucurăm de o colaborare fructuoasă, inclusiv în ceea ce privește implementarea unor proiecte transfrontaliere.

„Locuitorii din Salonta sunt obișnuiți să se deplaseze cu bicicleta. Odată cu intensificarea traficului rutier, bicicleta a devenit un mijloc de deplasare tot mai periculos, orașul fiind străbatut de traficul drumului național DN79, astfel localnicii salută toate inițiativele care asigură condiții de deplasare în siguranță pe două roți”, ne spune Horváth János, viceprimarul orașului Salonta.

În luna septembrie, administrațiile locale din Salonta și Mădăras au dat ordine de începere a lucrărilor, termenele de finalizare fiind în prima parte a anului viitor. În pofida unor probleme apărute ca urmare a aglomerării lucrărilor din domeniul construcțiilor și a majorării costurilor de execuție, cei trei parteneri au făcut tot posibilul să-și sincronizeze activitățile pentru a putea implementa proiectul la timp.

„Salonta lakosai tapasztalt biciklizők. A közúti közlekedés megélénkülése miatt a kerékpározás kockázatossá vált, főként hogy a települést átszeli a DN79 országút. Ezért a helyi lakosok lelkesen fogadnak minden kezdeményezést, amely

Sarkad város, vezető kedvezményezetti minőségében, bevonta Salonta-várost (Nagyszalonta, Bihor megye, România) și Mădăras (Madarász, Bihor megye, România) község önkormányzatát az Interreg V-A România-Magyarország hatalról átnyúló együttműködési program keretében magvalósítandó projektbe.

„A beruházást nagy lelkesedéssel várják a helyiek. Sarkadon jelentős hagyománya van a kerékpárhásználatnak. A helyi közlekedésben igen magas a kerékpárosok részaránya a helyi forgalomban, ez az egyik leginkább használt közlekedési mód. A településen 26 km hosszú kerékpárút épült ki a jelentősebb forgalmú országos összekötő utak és a forgalmasabb helyi utak mentén. A jelenleg is igen jól kiépített meglévő kerékpárút hálózat további bővítésével a településen belüli hivatásforgalmú és szabadidős célú kerékpározási lehetőségek is bővülnek, és ugyanakkor a határon át, Nagyszalonta településen keresztül Madarászig is el lehet majd biztonságosan jutni.”

Am învățat câteva lecții utile la acest capitol, astfel că avem o bază solidă pentru o cooperare eficientă”, mai spune viceprimarul Horváth János.

O colaborare de succes între trei localități cu tradiție în derularea de proiecte europene va duce la sporirea gradului de siguranță în rândul populației care se deplasează cu bicicleta între Mădăras, Salonta și Sarkad și, mai departe, către Békéscsaba.

HU Ha Sarkadra utaznak, az otthonos határ menti kisváros bizonýára hatalmasnak fog tűnni. A település összesen 125,5 km² területen ad otthont 10.500 lakosnak. A helyi önkormányzat célkitűzései is hasonlóan nagyröörök, miszerint igéretes jövőt alakít ki a környezetbarát közlekedés számára. Kisszámú népessége ellenére Sarkad már 26 km hosszú bicikliúttal rendelkezik és ez olyan teljesítményű, melyel még a román-magyar határ menti térségen levő nagyvárosok sem büszkélkedhetnek.

biztonságossá teszi a kétkerekű közlekedést”, nyilatkozta Horváth János, Salonta alpolgármestere.

Szeptemberben Nagyszalonta és Madarász önkormányzatai elrendelték az új kerékpárutak munkálatainak megkezdését, amelyek várhatóan a jövő év első felében készülnek el. A projekt megvalósítása során néhány nehézséggel kellett megküzdeni a többletmunkálatok és a kivitelezési költségek megnövekedése miatt, azonban a három partner minden megtett a tevékenységek összehangolása, az ütemterv betartása és a projekt terv szerinti megvalósítása érdekében.

„Sarkaddal 1992 óta ápolunk testvérvárosi kapcsolatokat. Mi nagyon örülünk a gyümölcsöző együttműködésnek, többek közt a határon átnyúló projektek megvalósításában. Sok minden tanultunk ezen a téren, úgyhogy biztos alapra építkezhetünk a hatékony együttműködés érdekében” – fejtette ki Horváth János alpolgármester.

Az európai projektek lebonyolításában tapasztalt települések sikeres együttműködésének eredményeként a kerékpározók biztonságosan közlekedhetnek Madarász, Nagyszalonta és Sarkad között, Békéscsaba irányába.

ROHU 140

ERDF Contribution (EUR)	1,042,494.40
Lead beneficiary	Sarkad Town (Hungary)
Project partners	Mădăras Commune (Romania)
	The Municipality of Salonta (Romania)

**IOAN-DIMITRIE JURA, MAYOR OF SOCODOR COMMUNE AND DR. MOKÁN ISTVÁN,
MAYOR OF SARKAD TOWN, EXPLAIN THE SOLUTIONS THEY HAVE FOUND FOR THEIR LOCALITIES**

“Each project has largely contributed to developing the infrastructure for their communities”

EN Increasing inhabitants' quality of life is the main purpose of any local administration, wherever it is. Two localities, sited on each side of the Romanian-Hungarian border, are an example of good practice in accessing European funds. Dr. Mokán István, mayor of Sarkad Town (Hungary), and Ioan-Dimitrie Jura, mayor of Socodor commune (Romania) reveal in this interview how they have found solutions for the issues their communities are facing.

How do the funds allocated under the Interreg V-A Romania-Hungary Programme contribute to the development of your locality and how important they are for the administration?

Ioan-Dimitrie Jura: The implementation of the project carried out through the Interreg V-A Romania-Hungary Programme will allow both Socodor and Kétegyháza administration solve a large part of the problem related to the infrastructure for the sustainable transportation system. The project puts forward before the two local communities a road investment intended first to ensure safety for the inhabitants, as well as best conditions for cycling.

The importance of this project is also stressed by the investment value, which amounts to more than 1.25 million euros from the ERDF for both

communities. This amount exceeds the joint own revenues of the two local administrations. In other words, none of the two communities could have achieved this objective without the funding received through the Interreg V-A Romania-Hungary Programme.

Dr. Mokán István: Sarkad is a settlement in Békés county, which can be considered a disadvantaged county at the Hungarian border. Thus, the local administration must make the most of every opportunity in accessing development resources that might contribute to catching-up with some of the more developed regions in Hungary and the European Union. Financial sources coming from Interreg V-A Romania-Hungary are very important in this sense. The administration in Sarkad uses all available resources to improve the quality of life of its inhabitants.

You work together with local administrations in the neighbouring country under several cross-border cooperation projects. What have you learned from each other under this collaboration?

Ioan-Dimitrie Jura: Each work visit is an opportunity for the partners to support each other mutually so that all activities could be completed. We are very close to our partner in all terms, be them cultural, economic, sports or infrastructure-related. We have implemented together a series

of projects in this latter field, and we intend to come before the funder in the next programming period with other new infrastructure projects, which are obviously based on the needs of the two communities. Reliability, perseverance and tenacity are the common values shared by the two communities.

Dr. Mokán István: One of the greatest common values in all cooperation lies in the active and good family, friendly, business, or civic relations between our communities, the communities from both sides of the border. For decades, people had been separated by closely guarded borders, which divided many families and made all cross-border relations nearly impossible. Fortunately, the political regime changed in 1989, and the European integration process, later on, brought about a complete turn. Today, borders do not separate anymore but connect settlements and communities that have been closely linked for centuries. Thanks to this connection people on both sides of the border start feeling that there is no demarcating line between them, and they live along each other in harmony, friendship and cooperation and engage in more and more common projects.

Mobility also involves communication. How has the interaction between communities improved further to the implementation of these project?

Ioan-Dimitrie Jura: The workshops, the cultural, economic, and sports activities have contributed to the substantial improvement of the interaction between the communities.

Dr. Mokán István: Fortunately, Sarkad and Salonta found a common ground shortly after the 1989 political regime change, so the communication between the two cities has already started in 1991, building a prosperous relation from the very beginning. Therefore, when the development opportunities brought by Interreg V-A Romania-Hungary Programme came about, we were already prepared. We had several ideas and plans ready to be introduced. Current 21st-century communication channels dismantle all possible obstacles communication has been facing before. However, effective communication requires more than technology. It requires human relations established between people and communities on both sides of the border. Luckily, these relations have been established and maintained after 1989. The relation between Sarkad in Hungary and Salonta in Romania is an excellent example in this sense.

Please describe the results you have achieved so far and explain how have they improved people's lives? What is the added value brought by this project?

Ioan-Dimitrie Jura: Each project has largely contributed to the

development of the infrastructure between the two localities. I mean the road, sewage system, clean transport system infrastructures. They have thus brought to the citizens new investments intended to bring them together and make their life easier.

Dr. Mokán István: Speaking about the results of the Interreg V-A Romania-Hungary Programme, we should highlight the improvement they brought to people's well-being and quality of life and their contribution to enhancing connection, and reciprocity. The bicycle road linking the two cities is the most spectacular project Sarkad and Salonta have been implementing in common. Roads were built after 1989; the railway was in place even before that. However, bridging the 22 km distance between the towns the modern and safe bicycle road opened new perspectives for the inhabitants of both of these two towns, who use the road with great joy. Cooperation in the field of disaster management is also important; it contributes to developing a system of mutual aid. The inland water program is also important as it substantially improves the quality of life of the inhabitants in Sarkad and Salonta.

RO Cum contribuie fondurile alocate prin Programul Interreg V-A România-Ungaria la dezvoltarea localității dvs. și cât de importante sunt pentru administrație?

Ioan-Dimitrie Jura: Prin implementarea proiectului aflat în derulare prin Programul Interreg V-A România – Ungaria, atât Comuna Socodor, cât și administrația Kétegyháza vor rezolva o bună parte din problema infrastructurii sistemului ecologic de transport, venind astfel în fața celor două comunități locale cu o investiție rutieră, care să asigure locuitorilor siguranță, în primul rând, precum și condiții optime pentru practicarea mersului cu bicicleta.

Importanța acestui proiect este dată chiar de valoarea investiției, care se cifrează la peste 1,25 milioane de euro FEDR pentru ambele comunități, sumă care depășește veniturile proprii ale celor două UAT-uri împreună. Altfel spus, fără finanțarea nerambursabilă primită prin Programul Interreg V-A România-Ungaria, niciuna dintre cele două comunități nu ar fi putut realiza acest obiectiv.

Dr. Mokán István: Sarkad este o localitate de graniță din județul Békés, care poate fi considerat un județ dezavantajat al Ungariei. Motiv pentru care administrația locală trebuie să profite de toate fondurile posibile destinate dezvoltării pentru a putea alinia, cât de curând posibil, orașul și regiunea la celealte regiuni mai dezvoltate din Ungaria și Uniunea Europeană. Fondurile asigurate prin Interreg V-A România-Ungaria au un rol important în acest proces. Administrația locală din Sarkad

utilizează toate fondurile disponibile pentru a îmbunătăți calitatea vietii populației.

Aveți mai multe colaborări cu administrațiile locale din țara vecină, în cadrul unor proiecte de cooperare transfrontalieră. Ce ati învățat unii de la alții în urma acestei colaborări?

Ioan-Dimitrie Jura: La fiecare vizită de lucru pe care o avem, fiecare partener încearcă să acorde sprijin celuilalt pentru ca toate activitățile să fie duse la bun sfârșit. Suntem foarte apropiati de partenerul nostru din toate punctele de vedere, cum ar fi apropierea în plan cultural, sportiv, economic, precum și în ceea ce privește infrastructura, domeniul în care am implementat împreună o serie de proiecte și în care intenționăm ca și în perioada de programare următoare să venim în fața finanțatorului cu altele noi, bazate evident pe nevoie celor două comunități. Seriozitatea, perseverența și tenacitatea sunt valorile comune pe care cele două comunități le împărtășesc.

Dr. Mokán István: Relațiile de prietenie, familiale, de afaceri sau civice, relațiile active, funcționale dintre cele două comunități, aflate de o parte și de alta a graniței, reprezentă valoarea comună cea mai importantă pentru noi. Timp de decenii, granița a avut rolul de a ne despărții, o cortină de fier păzită cu strictețe care făcea imposibilă orice fel de relație, ba chiar a despărțit familii. Însă schimbarea regimului politic în 1989 și procesul de integrare europeană au adus modificări importante. În prezent, granița nu desparte, ci unește, întărește legătura strânsă, veche de mai multe secole, dintre localități și comunități. Grație acestui rol de puncte de legătură, localitățile din cele două țări încep să vadă că nu există nimic care să le despartă și pot conviețui în armonie, înțelegere și bună colaborare. Și pot implementa tot mai multe proiecte comune.

Mobilitatea implică și comunicare. Cum s-a îmbunătățit interacțiunea dintre comunități prin implementarea acestor proiecte?

Ioan-Dimitrie Jura: Întâlnirile de lucru, activitățile culturale, sportive, precum și cele economice au contribuit la îmbunătățirea substantială a interacțiunii dintre comunități.

Dr. Mokán István: Din fericire, Sarkad și Salonta au avut aceeași planuri începând chiar după schimbarea regimului politic în 1989, aşa că nici comunicarea n-a întârziat să apară. A fost inițiată din 1991, contribuind la consolidarea unei relații fructuoase care ne-a pregătit să întâmpinăm cu planuri și idei proprii oportunitățile de dezvoltare propuse de Programul Interreg V-A România-Ungaria. Datele canalele de comunicare din prezent, nimic nu împiedică comunicarea rapidă și eficientă, însă pentru comunicarea reală este nevoie și de relațiile de prietenie, relațiile umane care au apărut între cele două comunități imediat după 1989. Sistemul de relații între Sarkad și Salonta este un exemplu grăitor în acest sens.

Vă rugăm să descrieți rezultatele obținute până acum și să ne explicați cum îmbunătățesc acestea viața de zi cu zi a oamenilor. Care este valoarea adăugată a acestor proiecte?

Ioan-Dimitrie Jura: Fiecare proiect a contribuit mult la dezvoltarea infrastructurii dintre cele două localități, referindu-mă aici la infrastructura rutieră, infrastructura apă-canal, infrastructura sistemecologic de transport, venind astfel în fața cetătenilor cu investiții noi, menite să îi apropie și să le facă viața mai ușoară.

Dr. Mokán István: În privința rezultatelor obținute în Programul Interreg V-A România-Ungaria, aş sublinia îmbunătățirea calității vietii

oamenilor și ajutorul reciproc de care beneficem cu toții. Investiția cea mai spectaculoasă este pista de biciclete dintre Sarkad și Salonta. Drumul rutier a fost construit după 1989, calea ferată există de mai demult, însă această pistă pentru biciclete modernă și sigură a deschis noi orizonturi pentru relațiile dintre cele două localități, aflată la o distanță de 22 km una de alta. Multă se bucură de pista de biciclete. Avem și alte programe importante: cooperarea în domeniul gestionării situațiilor de urgență, proiecte de ajutor reciproc în caz de calamități și programul privind apărarea împotriva inundațiilor. Toate acestea contribuie la îmbunătățirea semnificativă a calității vietii locuitorilor din Sarkad și Salonta.

HU Hogyan járulnak hozzá az Interreg V-A România-Magyarország által jutatott európai uniós források az Ön településének fejlesztéséhez és milyen jelentőséggel bírnak?

Ioan-Dimitrie Jura: Az Interreg V-A România-Magyarország Programban támogatott projekt megvalósítása számunkra és a kétegyháziak számára is fontos előrelépést jelent az infrastruktúrát érintő gondok környezetbarát megoldása szempontjából. Településeink lakóinak sokat jelent ez a zöld közlekedési beruházás, amely egyrészt növeli a közlekedés biztonságát, másrészt optimális feltételeket teremt a biciklizéshez. A projekt fontosságát jól jelzi a beruházás értéke, ugyanis a két település 1,25 milion eurós ERFA támogatást kapott, meghaladva a két önkormányzat teljes bevételét. Más szóval, az Interreg V-A România-Magyarország Programban kapott vissza nem téritendő támogatás nélkül a két közösséggel aligha tudta volna önerőből megvalósítani ezt a fejlesztést.

Dr. Mokán István: Sarkad egy határmenti település Magyarország egyik

hátrányos helyzetűnek tekinthető megjejében, Békés megyében. Ebből kifolyólag önkormányzatunk minden lehetséges fejlesztési forrást ki kell használjon, hogy a város és a térség minél hamarabb felzárkózhasson Magyarország és az Európai Unió fejlettebb területeihez. Ebben a folyamatban az Interreg V-A România-Magyarország által biztosított források is nagyon fontos szerepet töltenek be. Sarkad vezetése minden rendelkezésre álló pályázati forrást kihasznál az itt élők és a város által biztosított életminőség javításának az érdekében.

Több együttműködésük is van a szomszédos ország helyi önkormányzati szerveivel, határon átnyúló együttműködési projekteket keretében. Mit tanultak egymástól ezen együttműködések során? Melyek a közös értékek a projektek partnerei között?

Ioan-Dimitrie Jura: Szakmai találkozóink alkalmával folyton segítjük egymást annak érdekében, hogy sikeresen zárjuk a tevékenységeinket. minden tekintetben szoros kapcsolatot ápolunk a partnerünkkel, együttműködünk a kultúra, a gazdaság, a sport és természeti az infrastrukturális fejlesztések terén egyaránt. Ez utóbbi területen számos projektet valósítottunk meg, és szándékaink szerint a következő támogatási időszakban is új projektötletekkel fogunk majd jelentkezni a programban, amelyeket szintén közösségeink valós igényeire szabva fogunk megfogalmazni. Én azt gondolom, hogy a szakmaiság, a kitartás és az elszántság azok a közös értékek, amelyek mentén közösségeink együtt tudnak dolgozni.

Dr. Mokán István: A legnagyobb közös érték a közösségeink, azaz a határ két oldalán lévő települések közösségei közötti aktiv, működő kapcsolatokban rejlik, legyenek

azok akár családi, akár baráti, akár üzleti, akár civil szervezeti kapcsolatok. Ebben a térségben évtizedekig az embereket a határ elválasztotta egymástól, egy olyan vasfüggöny volt, amit szigorúan őriztek és ellehetetlenített mindenféle kapcsolatot, sok esetben családokat szakított szét egymástól. Azonban a rendszerváltás, majd az európai integráció teljes fordulatot eredményezett, a határ napjainkra már nem elválaszt, hanem összeköt bennünket, összeköt azokat a települések, melyek évszázadokon át egymással szoros kapcsolatban voltak. Ennek az összekötő szerepnek köszönhetően lassan azt érezhetik a határ két oldalán lévő települések, hogy nincs közöttük semmilyen elválasztó vonal, megértésben, barátságban és jó együttműködésben élnek egymás mellett és valósítanak meg egyre több közös programot.

A mobilitás magába foglalja a kommunikációt is. Milyen módon fejlődött a közösségek közötti kölcsönhatás az ilyen projektek megvalósításával?

Ioan-Dimitrie Jura: A projekttel kapcsolatos megbeszéléseink, a kulturális és sport eseményeink, és a gazdasági együttműködés jelentősen hozzájárult a közösségeink közötti kapcsolatok fejlesztéséhez.

Dr. Mokán István: Szerencsére Sarkad és Salonta (Nagyszalonta, Bihor megye, România) már a rendszerváltás után hamar megtalálta a közös hangot és a kommunikáció a két település között már 1991-ben elindult, egy olyan virágzó testvérvárosi kapcsolat épült ki, ami már kész tervekkel, elképzélésekkel várta az Interreg V-A România-Magyarország Program által kínált fejlesztési, pályázati lehetőségeket. A mai, 21. századi kommunikációs csatornákat kihasználva nincs semmilyen

akadálya a gyors és hatékony kommunikációnak, azonban ehhez kellettek azok a szoros baráti, emberi kapcsolatok, amik már a rendszerváltás után kiépültek a határ két oldalán települései között. Erre szép példa a magyarországi Sarkad és a româniai Nagyszalonta között kialakított kapcsolatrendszer.

Kérem, mutassa be a projekt során eddig elérte eredményeket és azt, hogy hogyan javíták ezek az emberek minden nap életét? Milyen hozzáadott értéket jelent ez a projekt?

Ioan-Dimitrie Jura: Mindegyik projekt sokat adott a két településnek, leginkább az infrastruktúra fejlesztése terén. Legfontosabb eredményeinket a közlekedési infrastruktúra, a víz- és csatornahálózat és a környezetbarát közlekedés fejlesztése terén értük el. A beruházásoknak köszönhetően közelebb kerültek egymáshoz közösségeink és az emberek élete is könnyebb lett.

Dr. Mokán István: Az Interreg V-A România-Magyarország programok eredményeit tekintve az emberek életminőségének javítását és az egymás elérésében nyújtott segítséget kell kiemelni. Sarkad és Nagyszalonta között az egyik leglátványosabb beruházás az a kerékpárút, ami összeköttetés a rendszerváltás után megvalósult, a vasúti összeköttetés mű korábban is megvolt, azonban a modern és biztonságos kerékpárút megvalósítása egy újabb perspektívát nyitott meg az egymástól 22 kilométerre lévő település, és az ott élők számára, amit nagyon sokan azóta is örömmel használnak. Ezen felül fontos a közös katasztrófavédelmi együttműködést és egymás segítését biztosító program, ahogy fontos az a közös belvízprogram is, ami jelentősen javította a Sarkadon és a Nagyszalontán élők életminőségét is.

Benefits of Cycling

EN There are many reasons to try cycling: It allows you to enjoy the benefits of outdoor movement, helps improve our well-being and maintains our health.

Getting out on your bike is one of the easiest ways to exercise, as you can ride almost anywhere and at any time of the year; a good opportunity to try something new, discover new destinations, gain trust and improve your skills.

Find ways to make cycling part of your life. The easiest way to ride more is to start using your bike as a means of everyday transport. Start by cycling to the local shops, to the park, then gradually build your way up to commuting to school or work.

Try switching from car to bike and you'll feel better, more energetic, and more optimistic.

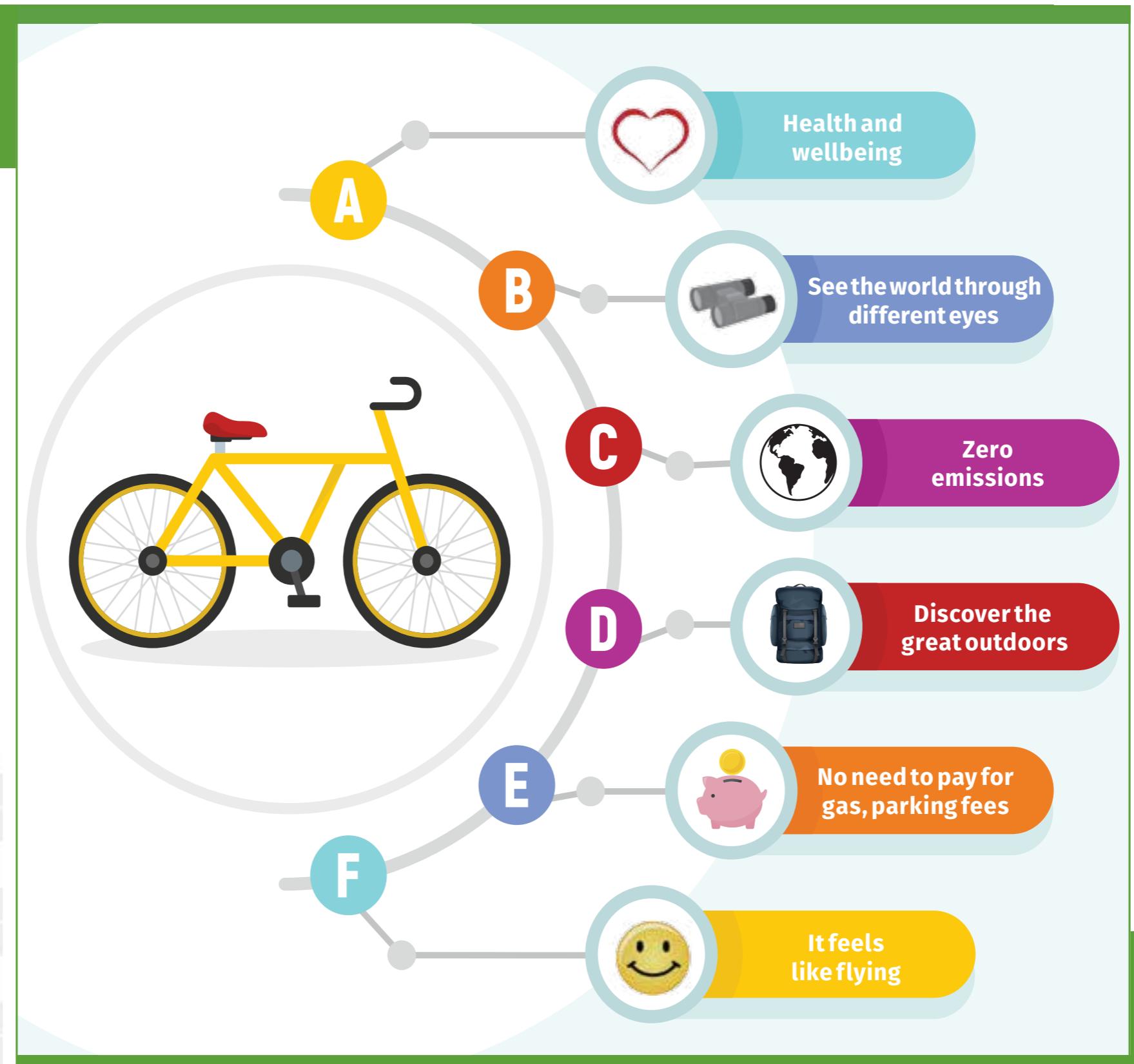

RO Există multe motive pentru a încerca ciclismul: ne oferă ocazia să ne bucurăm de beneficiile mișcării în aer liber, ne ajută să ne îmbunătățim starea de bine și ne întreținem sănătatea.

Plimbarea cu bicicleta este unul dintre cele mai simple moduri de a face mișcare, oriunde și aproape în orice perioadă a anului, o bună oportunitate de a experimenta, de a descoperi noi destinații, de a dobândi încredere și abilități.

Găsiți căi pentru a include ciclismul în viața voastră. Cel mai simplu este să vă propuneți să folosiți bicicleta ca mijloc de deplasare zilnic. Începeți prin a merge cu bicicleta la cumpărături, în parc, apoi, treptat, mergeți cu bicicleta la școală sau la serviciu.

Încercați să faceți tranziția de la mașină la bicicletă și vă veți simți mai bine, mai energici și mai optimiști.

HU A biciklizésnek számos előnye van: megadja a kültéri mozgás örömet, javítja a közérzetet és hozzájárul egészségünk megőrzéséhez egyaránt.

A biciklizés az edzés egyik legkönnyebb módja, hiszen szinte bárholról eljuthatunk vele az év bármely szakában; egyben egy jó lehetőség is arra, hogy valami újat próbálunk ki, új úticélokat fedezünk fel, fejlesszük bizalmunkat és készségeinket.

Találjanak módot arra, hogy a biciklizést az életük részévé tegyék. A legegyszerűbben úgy kerékpározhatnak többet, hogy a biciklit minden nap közlekedési eszközöként kezdkik használni. Először guruljanak el a közeli kisbolthoz, a ligetbe, majd fokozatosan jussanak el odáig, hogy a munkába vagy az iskolába is kerékpáron érkeznek.

Arra bátorítjuk Önöket, hogy próbáljanak biciklire váltani az autóról, és jobban fogják érezni magukat, energikusabban és optimistábban élik majd minden napjaikat.

KEEP CYCLING

www.interreg-rohu.eu

 Interreg V-A Romania-Hungary

Joint Secretariat of The Interreg V-A
Romania-Hungary Programme

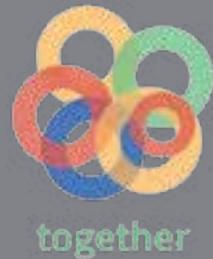
Oradea Regional Office for Cross-Border Cooperation BRECO

RO- 410087, Oradea, Calea Armatel Române, No.1/A

Tel.: +40 259 473174

Fax: +40 259 473175

E-mail: joint.secretariat@brecoradea.ro

Publication issued under project ROHU442 TA-JS,
Technical assistance – Joint Secretariat for Interreg V-A
Romania-Hungary Programme

